

A photograph of a forest with tall, brown tree trunks and green ferns on the ground. A white wireframe, resembling a 3D model of a building or structure, is overlaid on the scene. The wireframe consists of numerous white lines forming a complex geometric shape. The Adobe logo is in the top left, and the title 'Biblia' is in large white letters across the middle. The author's name 'Dr. Péter Kristóf' is in the bottom left, and 'Mercator Stúdió' is in the bottom right.

Adobe

Photoshop Lightroom 5

Biblia

Dr. Péter Kristóf

Mercator
Stúdió

Minden jog fenntartva, beleértve bárminemű sokszorosítás, másolás és közlés jogát is.

Kiadja a Mercator Stúdió
Felelős kiadó a Mercator Stúdió vezetője
Lektor: Gál Veronika
Szerkesztő: Pétery István
Műszaki szerkesztés, tipográfia: Dr. Pétery Kristóf

ISBN 978-963-365-114-8

© Dr. Pétery Kristóf PhD, 2013
© Mercator Stúdió, 2013

Mercator Stúdió Elektronikus Könyvkiadó
2000 Szentendre, Harkály u. 17.
www.akonyv.hu és www.peterybooks.hu
Tel/Fax: 06-26-301-549
Mobil: 06-30-305-9489
e-mail: info@akonyv.hu

TARTALOM

TARTALOM	3
ELŐSZÓ	12
ISMERKEDÉS A PROGRAMMAL	18
A Lightroom 2 újdonságai.....	19
64-bites támogatottság	19
Megújult kezelőfelület	19
Könyvtárak.....	20
Új rendezési eszközök.....	21
Roncsolás mentes képszerkesztés	21
Helyi korrekciós ecset.....	22
Sablonok a nyomtatáshoz	22
Együttműködés a Photoshoppal.....	23
Duál monitor támogatás	23
Kiterjesztések	23
Kötegelt képfeldolgozás	23
Kimeneti élesítés	24
A Lightroom 3 újdonságai.....	24
Áttervezett importálás	24
Képek közzététele	25
Automatikus lencsekorrekció.....	25
Élesítés és zajcsökkentés javítása	26
Filmszemcsézet szimulációja	26
Továbbfejlesztett vignettálás	26
Vízjelezés	27
Videófelvételek támogatása	27
Diasorozatból videó	28

Képcsomagok nyomtatása	29
A Lightroom 4 újdonságai	30
Teljesítménynövekedés	30
Videó felvételek támogatása	30
Fotóalbumok készítése	30
Térkép modul	31
Továbbfejlesztett képjavítás	32
Új proof megjelenítés	33
Új kamerák támogatása	34
Új ár	34
A Lightroom 5 újdonságai	35
Radial szűrő	35
Továbbfejlesztett Spot Removal eszköz	36
Automatikus perspektíva javítás	37
Intelligens előnézet	38
Továbbfejlesztett fotókönyv	39
Fotók megosztása Publishing Services	40
Videók a diavetítésekben	42
Lab színértékek megjelenítése	42
Rács megjelenítése	43
Segédvonalak megjelenítése	43
PNG fájlok támogatása	44
Teljes képernyős megjelenítés	44
A program környezete	44
A billentyűzet	47
Az egér	51
A Lightroom használata	52
A program telepítése	53
A program indítása	56
A felhasználói felület	61
Környezeti beállítások, alapértelmezések	79
A súgó használata	80

Parancskiadás és visszavonás.....	83
ÁLLOMÁNYOK ÉS KÉPEK KEZELÉSE	85
Pixeles formátumok	87
PhotoShop.....	88
BMP (Bitmap)	88
Camera RAW	89
Compuserve GIF	89
DNG	91
JPEG	91
Photoshop kiinduló adatok	93
PNG (Portable Network Graphics).....	94
TIFF (Tagged Image File Format)	95
Katalógusok kezelése.....	96
Új katalógus létrehozása	97
Katalógus megnyitása	98
Képek, videók betöltése lemezzről.....	101
Kamera és szkennerkép átvétele	109
Automatikus importálás	113
Képek importálása katalógusból.....	114
Katalógusok exportálása	115
KÉPEK SZERVEZÉSE	116
A Library nézetei.....	118
Nagyítás és navigáció.....	127
Szervezőműveletek képekkel	129
Képek kiválasztása	130
Képek törlése a katalógusból	132
Képek átnevezése	132
Látszólagos másolatok készítése	133
Jelölők képekhez adása	134
A színek kódok értelmezése	136
Képek szűrése a jelölők alapján	138

Szöveges szűrők	142
Képek keresése szöveg alapján	144
Metaadatok kezelése.....	145
Kulcsszavak kezelése	155
Tulajdonságok festése	162
Gyorsgaléria	163
Gyűjtemények.....	165
Munka az intelligens előképpel.....	170
Intelligens előkép létrehozása	171
Intelligens előkép a Histogram panelen.....	173
Az intelligens előkép törlése	174
Képek összehasonlítása.....	174
Képek exportálása.....	175
Képhalmok	179
Képek rendezése.....	181
Mappák kezelése.....	183
Térképek kezelése	185
Térképi nézetek	186
Térképjelek.....	189
Képek helyhez kötése	190
Helyek mentése, kezelése.....	191
Képek megjelenítése térképről	193
Képek áthelyezése	193
Kékkeresés hely alapján	194
GYORS KÉPJAVÍTÁS	196
Képek forgatása	196
Képek tükrözése.....	196
Tömeges képjavítás	197
A Quick Develop panel használata.....	197
Műveletek videókkal	205
KÉPSZERKESZTÉS	208

Alapismeretek.....	208
Ablaktáblák beállítása.....	213
Képhatások alkalmazása.....	216
A kép visszaállítása	221
A kép elemzése	222
A Develop modul képjavítása	231
A kép vágása, forgatása	232
Alapvető hibák javítása.....	236
Tónusgörbe állítás	250
Színösszetevők állítása	254
Felosztott színezés	257
Részletezés	258
Lencsekorrekciók.....	261
Lencsekorrekció profil alapján	261
Manuális lencsekorrekció	262
Kamera kalibráció.....	264
Általános hatások	266
Helyi javítások	268
Folteltávolítás	269
A vörös szemek eltávolítása	272
Színátmenetes szűrő.....	273
Helyi javítás ecsettel.....	275
Vágólappal végezhető feladatok	277
Képek szinkronizálása	279
Parancsvisszavonásról ismét	281
Élőminta megjelenítés	282
Képszerkesztés külső alkalmazásban	283
DIASHOW KÉSZÍTÉS	288
Improvizált bemutató	288
Összetett bemutató	289
Bemutatósablonok használata	290
A diashow összeállítása	292

A diashow képeinek cseréje	294
A diashow beállítása.....	295
Általános beállítások.....	296
Elrendezések.....	297
Felülírások.....	297
Háttér beállítása	303
Bevezető és záró dia	304
Lejátszás beállításai	305
A diashow lejátszása	306
A diashow exportálása	308
Az exportált gyűjtemény lejátszása	309
WEBGALÉRIA KÉSZÍTÉS.....	313
A webgalériák típusai	313
Webgaléria-beállítások.....	316
Oldalinformációk.....	316
Színösszetevők	318
Megjelenés	319
Képek publikálása	324
FOTÓALBUM KÉSZÍTÉS	326
Alapbeállítások	327
Az album összeállítása.....	328
Az elrendezés beállítása	329
Oldalak beállítása	332
Képek, szövegek beállítása	334
Az album létrehozása	336
NYOMTATÁS	337
Elrendezési sablonok	337
Nyomtatási beállítások	343
Áttekintő lap nyomtatási beállításai	343
Képcsomag nyomtatási beállításai	345
Lap- és nyomtatóbeállítások.....	348

A nyomtatás végrehajtása	349
TESTRE SZABÁS	351
Általános beállítások.....	351
Alapbeállítások	353
Külső szerkesztő beállítása	355
Fájlkezelés beállítása	357
Felhasználói felület beállítása	359
Azonosító lap beállítása	360
Vízjel beállítása	361
A kétmonitoros környezet	362
Beépülők beállítása	363
A PROGRAM MENÜSZERKEZETE	365
File (Fájl) menü.....	365
Edit (Szerkesztés) menü	370
Library (Könyvtár) menü.....	376
Photo (Fénykép) menü	380
Metadata (Metaadat) menü	386
Develop (Képjavítás) menü	388
Settings (Beállítások) menü.....	389
Tools (Eszközök) menü	391
Map (Térkép) menü	393
Book (Fotóalbum) menü	394
Slideshow (Diavetítés) menü	395
Play (Lejátszás) menü	395
Print (Nyomtatás) menü.....	396
Web menü	397
View (Nézet) menü	398
Window (Ablak) menü	407
Help (Súgó) menü	413
GYORSGOMBOK	415
Library modul gyorsgombjai.....	415

Nézetbeállítás parancsai	415
Osztályozás gyorsgombjai	416
Jelölő parancsok.....	416
Célgyűjtemény gyorsgombjai.....	416
Fényképezés parancsai	417
Panelvezérlés gyorsgombjai	417
Develop modul gyorsgombjai	418
Szerkesztőparancsok	418
Kimeneti parancsok	418
Navigációs parancsok	419
Nézetbeállító parancsok	419
Üzem mód-beállító parancsok	419
Célgyűjtemény gyorsgombjai.....	420
Slideshow modul gyorsgombjai	420
Diavetítés parancsai	420
Megjelenítés parancsai.....	421
Üzem mód-gyorsgombok	421
Célgyűjtemény gyorsgombjai.....	421
Print modul gyorsgombjai	421
Nyomtató parancsok.....	421
Megjelenítés parancsai.....	422
Megjelenítés + parancsai.....	422
Felhasználói felület parancsai	422
Üzem mód-gyorsgombok	423
Célgyűjtemény gyorsgombjai.....	423
Web modul gyorsgombjai	423
Web gyorsgombok	423
Nézet parancsai.....	423
Üzem mód-gyorsgombok	424
Célgyűjtemény gyorsgombjai.....	424
Map modul gyorsgombjai	424
Térkép gyorsgombok.....	424

Térképstílus gyorsgombok	425
Megjelenítés gyorsgombok.....	425
Book modul gyorsgombjai	426
Megjelenítés gyorsgombok.....	426
Segédvonalak gyorsgombjai.....	426
Felhasználói felület gyorsgombjai.....	426
Üzem mód gyorsgombok.....	427
KIFEJEZÉSEK TÁRA	428
AJÁNLOTT WEBHELYEK.....	459
Photoshop portálok.....	459
Photoshop Plugin gyártók.....	459
Photoshop oktatóanyagok	460
Photoshop Lightroom videók	461
Photoshop Elements oktatóanyagok	462
Tippek, trükkök magyarul	463
Tippek, trükkök idegen nyelven	463
Blogok.....	465
Fórumok	465
Műveletek (Actions).....	466
Ecsetek (Brushes)	466
Photoshop oktatás.....	466
Felhasznált és ajánlott irodalom	467

ELŐSZÓ

Tisztelt Olvasó!

A grafikus programok a képkezelés és tárolás szempontjából két csoportra oszthatók. A vektorgrafikus szoftverek az ábrázolás során a képet alkotó alakzatokat matematikai egyenletekkel írják le, ebből adódik az az előny, hogy az ilyen képek korlátlan mértékben nagyíthatók és kisebb helyet foglalnak el, hátrányuk, hogy fényképek kezelésére nem alkalmasak (bár ma már léteznek hibrid rendszerek is). Ezzel szemben a rasztergrafikus kép pixelekből áll, és az állományok a kép minden egyes képpontjának színét és egyéb jellemzőit eltárolják. E tárolási és feldolgozási mód előnye, hogy minden egyes képpont külön szerkeszthető, így fényképek feldolgozására, retusálására kiválóan használható, hátránya viszont az, hogy ezek a képek sokkal nagyobb lemezterületet foglalnak és a számítógép memóriájának méretével szemben is igényesebbek, ugyanakkor az ilyen képek minőségromlás nélkül csak korlátozottan nagyíthatók.

A rasztergrafikus programok közé tartozik az Adobe Systems Incorporated cég Photoshop nevű programja, amely egyfajta etalon a képfeldolgozással és grafikával foglalkozók körében, ugyanakkor azonos szintű konkurenciával alig rendelkezik (a fejlesztő honlapja: www.adobe.com). Ezzel a szoftverrel szinte mindenféle képfeldolgozással kapcsolatos probléma megoldható. A programban korábban többféle újítás jelent meg, amelyet előbb vagy utóbb a konkurens programok fejlesztői is átvettek. Ezek közé tartozik a rétegek kezelése (amikor a kép jellemző részeit különböző rétegekre helyezük, és rétegenként módosítjuk), vagy a beépülők, azaz a „plugin”-ek használata (ezek egy külön könyvtárban helyezkedő, esetleg más fejlesztőtől származó, speciális funkciójú fájlok, külön programok, amelyek betöltés után beépülnek a Photoshop program menürendszerébe).

A képek rétegenkénti kezelése azért előnyös, mert a rétegekre helyezett objektumokat a kép más rétegeinek módosítása nélkül

változtathatjuk meg, tartalmukat önállóan mozgathatjuk. A rétegeket átlátszóvá tehetjük, közöttük különféle csoportosítási és egyéb műveleteket végezhetünk, sorrendjüket másíthatjuk, rajtuk külön-külön más grafikus szűrőt alkalmazhatunk stb.

A beépülők is szabvánnyá váltak, ezeket szintén használják más retusáló programok. A legtöbbjük egyfajta grafikus szűrő, a szaknyelvi zsargonban „effekt”, de készültek, fájlátalakító, védjegykezelő pluginek is. A grafikus szűrők a kép kijelölt részén vagy az aktuális réteg tartalmán hajtanak végre valamilyen látványosak műveletet. Ezeket a szűrőket néhány másik programban (például az Adobe Illustrator, CorelDraw, Corel Photo-Paint, Paint Shop Pro szoftverekben) is használhatjuk.

A Photoshop a nyomdai előkészítés és képfeldolgozás legelterjedtebb programja. Külön érdekesség, hogy már az 5.0-ás változatot is lefordították magyar nyelvre. 2002-ben jelent meg a program 7.0-ás, 2004-ben CS (8.0), majd 2005-ben CS2 (9.0), 2007-ben CS3 (10.0), 2009-ben CS4 (11.0), 2010-ben CS5 (12.0), 2012-ben CS6 (13.0), 2013-ban Creative Cloud (CC) változata. E programoknak is csakhamar megjelent a magyar nyelven lokalizált változata.

Ez a képszerkesztő program az egész világon szabvánnyá vált a Macintosh és a PC platformon egyaránt. A program kezeli a CMYK színmódot is, ezért jól használható a dokumentumok nyomdai előkészítésére is.

A Photoshop professzionális felhasználók számára készült, ennek megfelelő az árfekvése és bonyolultsága is, bár a CC változat bérleti díjas konstrukciója már nem mondható drágának. Sikerein felbuzdulva az Adobe megjelentette a nagyközönség számára is (árban és összetettségben egyaránt) elfogadható Photoshop Elements programot, amelynek 12. változata 2013-ban jelent meg. Ennek leglényegesebb eltérése a „nagy” változattól, hogy a CMYK színmódot nem kezeli, a képeket csak RGB módban dolgozhatjuk fel, ami viszont magáncélokra tökéletesen megfelelő (nyomdai munkához ugyanakkor alkalmatlan). Emellett elérhetünk sok olyan eszközt, amellyel vektoros objektumokat, szövegeket helyezhetünk a képre. Az Elements után megjelent az Express változat is, amely interneten keresztül elérhető és a fentieknél jóval kevesebbre képes.

Ezek a programok mind mélyen megváltoztatják (vagy legalábbis képesek erre) az eredeti fényképeket, ezt pedig egyes nívós fotópályázatokon már nem engedik. Ezért is találták ki a Photoshop Lightroom programot, egy valóságos digitális sötétkamarát, amelynek most érkezünk el második verziójához. Ezt a programot az Elements és a „nagy” Photoshop közé pozícionálták. Erőssége a fényképezőgépek nyers (raw) formátumának feldolgozása, vagyis az utómunkák mellett a kép eredetijének sérülése nélküli, vagy minél kisebb károsodással járó javítása, amelyhez már helyi javító eszközt, ecsetet is használhatunk, ugyanakkor teljesen hiányoznak azok az eszközök, amelyek új raszteres vagy vektoros objektumokat hoznak létre. Az ilyenek készítésére alkalmas programokhoz viszont az átjárást biztosították.

A Photoshop Lightroom 5. változatában kiküszöbölték a korábbi verzió hibáit, új Camera RAW feldolgozót kapott, több új fényképezőgép, illetve objektív kapott támogatást. A program már nem támogatja a Windows XP-t, csak a Windows 7 SP1 operációs rendszeren, vagy a Windows újabb változatain fut.

A Lightroom ugyanakkor nem kezeli a CMYK színteret, a képek legfeljebb 512 MB (65000 pixel) méretűek lehetnek, bár a TIFF formátummal kapcsolatban a sűgő szerint 2 GB méretig el lehet menni. Emellett a program nem támogat több a Photoshop által minden további nélkül kezelt formátumot (például az Adobe Illustrator fájlokat).

A program fő funkcióit hét csoportba sorolták, amelyek a digitális képfeldolgozás állomásainak, mérföldköveinek felelnek meg:

- ◆ A **Library** (megjelenítés) csoportba tartozik a képek importálása, rendszerezése, megtekintése, keresése, gyors szerkesztése, amely műveleteket általában megtehetjük csoportosan, vagyis képek kötegeinek felhasználásával. A program 4. változatában megjelent a képek térképi helyhez kötésének lehetősége (amelyet éppen kihagytak a Photoshop Elements 10 programból).
- ◆ A **Develop** (szerkesztés) csoport eszközeivel a **Library** filmzalagján kiválasztott, csaknem 200 lehetséges formátumú kép egyikét szerkeszthetjük. A képmódosító eszközökkel utólag állíthatunk a fehérregyensúlyon, az expozíción, a színtelí-

tettségen, a színegyensúlyon, az árnyékos és fényes területek egyensúlyán, a tónusgörbén, élesíthetünk, zajt szűrhetünk, korrigálhatjuk a fényképezőgép optikai hibáit, 8 színcsatornán állíthatunk...

- ◆ A program 4. változatától jelentősen módosítottak a képjavítási eljárásokon is. Ennek része a **Develop** modul használatkor megjelenő **Tools**, valamint **Settings** menü is, amelyben beállíthatjuk, hogy a 2012-es vagy a korábbi (2010-es, vagy 2003-as módszert alkalmazzuk), illetve a beállításokat másolhatjuk, szinkronizálhatjuk a különböző képek között. Jelentősen megváltozott a képek vágása is.
- ◆ A program 4. változatától a digitális kamerákkal készített videofelvételek egyes egyszerűbb módosításába is belefoghatunk. Lehetőségünk van egyes Nikon és Canon fényképezőgépek számítógép-vezérelt sorozatfelvételeinek javítására is.
- ◆ A 4. változatban megjelent **Map** (térkép) modulban és a **Map** menüben a kép tárgyának földrajzi elhelyezkedését határozhatjuk meg. Ezek az információk is segíthetnek a képek későbbi visszakeresésében. Megjegyezzük, hogy ilyen funkció volt már a Photoshop Elements programban, de a 10. verzióból kivették. Az új modulhoz új menüt is kialakítottak. Az 5. verzióban már a katalógusbeli képek első importálásánál választhatjuk a fordított geokódolást, vagyis a fényképek helyének meghatározását a Google Maps által nyújtott térképeken.
- ◆ A 4. változattól megjelent **Book** (fotóalbum) modulban és a **Book** menüben képeinkből fotóalbumot állíthatunk össze, amelyet vagy erre szakosodott nyomdával, vállalkozással nyomtathatunk ki, vagy PDF fájlba nyomtathatunk. Az új modulhoz szintén kialakítottak új menüt is. Az 5. verzióban új fotókönyv készítési lehetőség jelent meg.
- ◆ A **Slideshow** (diabemutató) részben a megnyitott, kiválogatott katalógus tartalmából diavetítést tarthatunk. Ekkor a projektoron vagy a számítógépen vetített képeket felirattal, árnyékkal, kerettel, sőt aláfestő zenével kiegészítve vetíthetjük.
- ◆ A **Print** (nyomatás) csoport eszközeivel a nyomtatóba helyezhető papír teljes felületét optimálisan kihasználó elrende-

zések, szerzői jogi információt hordozó vízjelek és más fontos információk kíséretében nyomtathatjuk képeinket.

- ◆ A **Web** csoport parancsai a kijelölt képekből készítenek HTML vagy Flash alapú, interneten azonnal közzétehető galériát. Ezt a műveletet is több sablonnal támogatják, szinte csak a képtömörítés módját és a képek mellett megjelenítendő feliratokat kell megadnunk.

A Macintosh és PC platformon a program kezelése szinte teljesen megegyezik, a néhány eltérésre az adott helyen felhívjuk a figyelmet. Az egyik különbség az eltérő könyvtárszerkezet, egy másik eltérés a billentyűkombinációk használata. A PC-ken például a **Ctrl** billentyű nyomva tartása szükséges egyes funkciók kiváltásához, míg a Macintosh rendszereken ennek a **Command** (⌘), illetve az „Alma” billentyű felel meg.

A szoftver munkakörnyezete egyszerű, interaktív, a felhasználói felületet mindenki könnyen átalakíthatja úgy, hogy a legjobban segítse a hatékony munkát. Ez a kötet összefoglalja és kiterjeszti a témában megjelent korábbi három kötetünket. Az újdonságok bemutatása mellett a katalógus és állománykezeléssel, képek szervezésével, valamint az általános gyorsjavítással, majd a képek részletes javításával, végül a kreatív anyagok készítésével és a nyomtatással, testre szabással foglalkozik. Alaposabban tárgyaljuk az új **Map** és **Book** modulokat. Végül egy kifejezéstárat adunk közre és összefoglaljuk a programmal kapcsolatos fontosabb webhelyeket.

Az ismeretlen szavakat, kifejezéseket általában első előfordulásuk helyén mutatjuk be, magyarázzuk. A magyar kifejezéseknél igyekeztünk következetesen alkalmazni a lokalizáció eredményeit is.

Az itt leírtak megértéséhez és alkalmazásához különösebb számítástechnikai ismeretekre nincs szükség, elegendő a Macintosh OS, vagy a Windows operációs rendszer alapfokú ismerete. Könyvünk alapjául egy Windows 8 rendszeren futó 5.3 verzió szolgált. A program megbízhatóan működik a Windows 7 és 8 operációs rendszeren is. Windows XP operációs rendszeren nem ajánlják a telepítést! A hardverigények ugyanakkor megnövekedtek, a megfelelő működéshez legalább 2 GB RAM szükséges.

A papír alapú – hagyományos – könyvek kezelési módja némiképpen módosul az elektronikus könyvet „forgatók” számára. Ez a

könyv az ingyenes Acrobat Reader 8.0, Adobe Reader, illetve Adobe e-Book Reader segítségével olvasható. Akinek nincs ilyen programja, az letöltheti többek közt a www.adobe.com webhelyről is. Az ilyen típusú könyvek igen előnyös tulajdonsága, hogy a képernyőn megjeleníthető a tartalomjegyzék, amelynek + ikonjaival jelölt csomópontjaiban alfejezeteket tartalmazó ágakat nyithatunk ki. A tartalomjegyzék bejegyzései ugyanakkor ugróhivatkozásként szolgálnak. Ha egy fejezetre akarunk lépni, akkor elegendő a bal oldali ablakrészben megjelenített könyvjelző-lista megfelelő részére kattintani. Sőt az ilyen könyvek teljes szövegében kereshetünk.

A Photoshop Lightroom és Elements programokkal kapcsolatos korábbi könyveinkkel azonosan, most is három, téma szerint jól elkülöníthető kötetben ismertetjük a szoftver 5. változatával kapcsolatos tudnivalókat (a Photoshop Lightroom, Elements, CC programokról a különálló köteteket összefoglaló és kiegészítő „bibliát” is kiadtunk). Így nemcsak kisebb méretű, de olcsóbban letölthető állományokat adhattunk közre, ami különösen a felhasználók szerint szintén fontos szempont.

Végezetül: bár könyvünk készítése során a megfelelő gondossággal igyekeztünk eljárni (beleértve a tartalmi pontosságot és a mondanivalót tükröző formát), ez minden bizonnyal nem óvott meg a tévedésektől. Kérem, fogadják megértéssel hibáimat.

Szentendre, 2013. november

Köszönettel

a szerző.